



**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-633/19-H

Název	Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Vrchlabí
Sídlo	Komenského 616, 543 01 Vrchlabí
E-mail	sps.dcce.vrchlabi@seznam.cz
IČ	71 197 621
Identifikátor	600 024 636
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	PaedDr. Magda Kumprechtová
Zřizovatel	Diakonie Českobratrské církve evangelické
Místo inspekční činnosti	Komenského 616, 543 01 Vrchlabí Školní 13, Střední Předměstí, 541 01 Trutnov náměstí T. G. Masaryka 40, 544 01 Dvůr Králové nad Labem Hradecká 1151/9, 500 03 Hradec Králové
Termín inspekční činnosti	25. - 30. 9. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Vrchlabí (dále škola) je zřízena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola realizuje činnost základní školy (dále ZŠ) – obory vzdělání 79-01-B/01 ZŠ speciální a 79/01-C/01 ZŠ na všech výše uvedených pracovištích. Ve Vrchlabí a v Trutnově (po jedné třídě) se mohou vzdělávat žáci ve střední škole (dále SŠ) v oboru vzdělání 78-62-C/02 Praktická škola dvouletá. Celý subjekt sídlí na výše uvedených místech vzdělávání. K původní škole ve Vrchlabí bylo v roce 2013 otevřeno pracoviště v Trutnově, o rok později ve Dvoře Králové nad Labem a roku 2016 vzniklo místo poskytovaného vzdělávání v Hradci Králové. V době inspekční činnosti bylo v přípravném stupni ZŠ zapsáno celkem 12 žáků. V devíti třídách ZŠ se vzdělávalo celkem 58 žáků. Nejvyšší povolený počet žáků SŠ byl v letošním školním roce zcela naplněn (18 žáků). Ve všech čtyřech pracovištích je realizováno vzdělávání žáků v celkem osmi odděleních zájmového vzdělávání ve školní družině. Školní stravování je zajištěno smluvně u jiných subjektů. Podrobnější informace o škole lze získat na webových stránkách www.specialniskolavrchlabi.diakonie.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od roku 2009. Při řízení a plánování činnosti vychází z reálné koncepce školy pro období 2017 – 2019, na kterou navazují další dílčí roční plány, které jsou rozpracované do měsíčních a týdenních. Systém plánování je kvalitně rozpracovaný. Koncepce rozvoje školy vychází z analýzy vlastních potřeb školy. V úzké spolupráci se zřizovatelem ředitelka školy stanovila priority ve vzdělávání a výchově podle platných školních vzdělávacích programů, v materiálně technické a ekonomické oblasti a v procesu řízení školy. Ředitelka školy věnuje velkou pozornost rozvoji lidských zdrojů, informačnímu systému a komunikaci. Strategický plán rozvoje školy je podrobně rozpracován, obsahuje evaluační nástroje, postupy jak plánovaného stavu dosáhnout a termíny a odpovědnost zaměstnanců. Vedení školy prostřednictvím vlastního hodnocení průběžně dokládá zřizovateli dílčí plnění koncepčních cílů. Tento zavedený systém pravidelného vyhodnocování výrazně přispívá ke zjištění, co se škole daří postupně plnit a kde jsou ještě dílčí rezervy. Část organizačních, řídicích a kontrolních pravomocí ředitelka školy účelně delegovala na svoji zástupkyni a vedoucí pracovníky na ostatních pracovištích školy. Každodenně vzájemně komunikují a ředitelka školy schvaluje operativní opatření v organizaci výchovy a vzdělávání žáků. Výsledky vzdělávacího procesu jsou řešeny průběžně a na pravidelných jednáních pedagogické rady. Přijímána jsou konkrétní opatření ke zlepšení stavu. Na jednotlivých pracovištích pedagogové pracují v týmech. Těžiště jejich práce spočívá především v předávání informací o osvědčených a vhodných metodách práce se žáky. Škola má stanovená jasná pravidla pro konstruktivní komunikaci všech zúčastněných, je otevřeným místem vstřícným k oprávněným potřebám žáků, pedagogů, zákonných zástupců a dalších aktérů. Nastavená pravidla jsou všem srozumitelná.

K nejvýznamnějším partnerům školy patří zákonní zástupci žáků, jejich aktivní zapojení do vzdělávacího procesu zvyšuje účinnost nastavených norem či opatření. Vedení školy intenzivně spolupracuje s dalšími subjekty a celou řadou odborníků. Přípravuje zajímavé akce pro okolní základní a mateřské školy, cíleně rozvíjí kontakty s místními i regionálními organizacemi. Na úseku vzdělávání škola kooperuje s ostatními církevními školami stejného zaměření. Nezastupitelnou roli mají v rámci partnerství velmi dobré vztahy se zřizovatelem a s Centrem denních služeb Světlo, které spočívají ve společném pořádání různých akcí, poskytování dopravy žákům do školy a ze školy. Ředitelka školy je aktivní v zapojení do regionálních i celostátních projektů a programů. Spolupráce s partnery se významným

způsobem podílí na zkvalitňování speciálně pedagogické péče o žáky a na dalším rozvoji školy.

Z důvodu rozšíření míst poskytovaného vzdělávání o nová pracoviště školy došlo od minulé inspekční činnosti k nárůstu počtu pedagogických pracovníků. Nekvalifikovanost a nedostatek zkušeností některých z nich se v malé míře projevila při hospitační činnosti ve snížené efektivitě výuky. Ředitelka školy vytváří optimální podmínky pro další vzdělávání, kterého se zúčastňují všichni pedagogové. Stanoveny jsou rozvojové cíle, které jsou zapracovány do jejich osobních plánů. Poznatky získané studiem si pedagogové předávají na pedagogických radách a jednáních v týmech na jednotlivých pracovištích. V rámci školy se pedagogové navzájem navštěvují, při hospitacích sledují vedení výuky. Jedná se o tzv. „stínování kolegů“. Na vlastní profesní rozvoj klade značný důraz i vedení školy, které své další vzdělávání zaměřilo především na rozšiřování manažerských dovedností a prohlubování kvalifikačních předpokladů.

Škola je vybavena učebnami a dalšími prostory určenými pro vzdělávání, relaxaci, odpočinek i podporu a rozvoj smyslového vnímání žáků. Venkovní prostorové podmínky školy však nejsou zcela optimální. Dvě pracoviště nemají bezbariérový přístup, jedna učebna byla rozdělena pouze vizuálně, ale ne akusticky, což narušovalo výchovně vzdělávací proces. Dvě pracoviště nemají venkovní prostory či sportoviště pro pohybové a relaxační vyžití žáků. Materiální vybavení je vedením školy plánovitě zlepšováno. Učebny byly zařízeny vhodným nábytkem, didaktickou technikou a potřebnými speciálními a kompenzačními pomůckami pro vzdělávání žáků. Vybavení všech pracovišť je postupně modernizováno a doplňováno o potřebné pomůcky i výukový materiál. Vedení školy se daří získávat finanční i materiální sponzorské dary a úspěšně vyhledává a realizuje dotační projekty z evropských fondů. Obdržené finanční prostředky škola použila na zlepšení vzdělávání žáků, zkvalitnění materiálního zázemí a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Všechna pracoviště školy splňují předpoklady pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při vzdělávání. Průběžně jsou vyhledávána a odstraňována případná rizika, vzniklé úrazy škola vyhodnocuje a přijímá nápravná opatření k jejich minimalizaci.

Škola se cíleně zapojuje do projektů zaměřených na podporu zdravého životního stylu a poskytování obědů žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí. Škole se tím daří vytvářet podmínky pro zlepšování stravovacích návyků a zajišťuje rovné příležitosti při stravování všem žákům.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve všech čtyřech pracovištích školy byli žáci ZŠ a ZŠ speciální integrováni do smíšených tříd včetně žáků přípravného stupně. Sledovaná výuka byla vhodně přizpůsobovaná míře psychického a fyzického vývoje žáků se zdravotním postižením. Mezi pedagogy a žáky byla patrná vzájemná úcta a porozumění.

Výuka probíhala v příznivé atmosféře, nebyly zaznamenány problémy s chováním žáků či přijetím autority učitele. V průběhu vzdělávání nechyběla cílená průběžná motivace, dle potřeby byl žákům poskytován dostatečný časový prostor pro vypracování úkolů. Učitelky i asistentky pedagoga průběžně a cíleně rozvíjely a upevňovaly u žáků základní poznatky z běžného života, ale i správné pracovní postupy. Součinnost učitelek a asistentek pedagoga ve třídách pozitivně ovlivňovala organizaci i plynulost výuky. Vyučující komunikovaly se žáky verbálně, ale i pomocí obrázků či piktogramů. Škola prozatím nevyužívá alternativní komunikační systém. Audiovizuální technika byla učitelkami využívána zejména k prezentačním a relaxačním účelům. Účelně bylo využíváno motivační hodnocení, učitelky

žáky průběžně chválily za splněné úkoly a citlivě pracovaly s chybou. Posilovaly u žáků práceschopnost, zdvořilost a sociální dovednosti. Časté využívání pracovních listů či omalovánek vedlo žáky spíše k pasivitě a nezájmu o práci. Učitelky promyšleně zařazovaly jednoduchá relaxační cvičení, aby podpořily proměnlivou pozornost žáků a předcházely jejich únavě. V závěru hodiny společně se žáky stručně shrnuly probrané učivo, v rámci jejich individuálních možností jim poskytly prostor pro sebehodnocení formou verbální nebo s využitím symbolů. Nastavená třídní pravidla cíleně podporovala a posilovala pozitivní vztahy mezi spolužáky i vytváření vhodných společenských návyků a sebeobslužných dovedností. U žáků s těžším zdravotním postižením při výuce převažovaly činnosti individuální, které zpravidla vhodně a účelně respektovaly aktuální žákovské potřeby, využit byl i Snoezelen.

Jedním z hlavních cílů vyučování ve SŠ je získání praktických dovedností pro běžný život žáků. Hospitovaná výuka zde vykazovala velmi dobrou úroveň, a to především z hlediska kvalitní přípravy pedagogů a vhodného využití názorného materiálu. Ve všech hodinách bylo dosaženo stanoveného cíle hodiny, učivo bylo navozováno na základě vlastních zkušeností žáků z reálného života. Učitelky využívaly průběžné stimulační a motivační postupy, při kterých udržovaly pozornost a zájem žáků o vzdělávání. Respektovaly jejich individuální vzdělávací možnosti a diferencovaly zadání úkolů s ohledem na studijní předpoklady a zdravotní stav jednotlivců. Celou výukou prolínala vzájemná komunikace, žáci se zapojovali bezprostředně a svobodně mohli vyjádřit své dojmy a názory. Spolupráce učitelek s asistentkami pedagoga byla předem velmi dobře připravená a ve výuce efektivní. Velký zřetel byl učitelkami kladen na průběžné i závěrečné hodnocení žáků a na aktivní zapojení žáků do vzdělávání. Žáci tak získávali nejen odborné, ale i sociální kompetence, navzájem si pomáhali a projevovali týmovou soudržnost. Učitelky byly k žákům vstřícné, což se zjevně projevilo v klidné atmosféře třídy a v pozitivních prožitcích žáků.

Činnosti realizované ve školní družině navazovaly na vzdělávací oblasti základního vzdělávání a dále je rozvíjely. Naplňování cílů vzdělávání probíhalo prostřednictvím aktivit, které zohledňovaly individuální zájmy a potřeby žáků. V průběhu vzdělávání byla respektována volba spontánních aktivit a doba pro odpočinek žáků.

Škola nabízí žákům vhodnou nabídku mimoškolních činností, které přispívají k rozvoji jejich zájmů, zejména hudebních, pohybových a výtvarných. Další nabízené aktivity, např. speciální činnosti – muzikoterapie, hippoterapie, canisterapie, venčení psů z útulku přispívají k zapojení žáků do společnosti a k rozvoji jejich sociálních kontaktů. Dále jsou organizovány oblíbené ozdravné pobyty, příměstské letní tábory, prázdninové školní družiny a jiné. Každoročně jsou pořádány besídky, dílny i akce pro veřejnost. Žáci se úspěšně zapojují do sportovních soutěží, úspěšní jsou zejména ve hře Boccia. Mohou se účastnit přehlídek speciálních škol, což je přínosné pro rozvoj jejich vzdělávacích předpokladů, mají možnost poznat úspěch a uznání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Pedagogové zjišťují výsledky základního i středního vzdělávání žáků vlastními evaluačními nástroji. Zaměřují se na prevenci školního neúspěchu žáků, přistupují k žákům individuálně a hodnotí pokrok každého jednotlivce, zejména v oblasti získávání jejich sociálních dovedností a uplatnění v praktickém životě. Škola využívá při průběžné klasifikaci hodnocení známkami i motivačními formami. Pravidelně sděluje vzdělávací výsledky žákům i jejich zákonným zástupcům, vyhodnocuje dílčí zlepšení, eviduje stagnaci nebo i případný vzdělávací regres žáků v jednotlivých oblastech vzdělávání. Výsledná klasifikace je u všech žáků prováděna širším slovním hodnocením. K posílení sebevědomí žáků přispívá

proces slavnostního vydávání vysvědčení v ZŠ a vyřazení úspěšných absolventů SŠ, které probíhají za účasti přizvaných hostů.

Úkoly školního poradenského pracoviště zastává ředitelka školy. Obecně vymezila přehled činností poskytovaných v rámci poradenských služeb. Konzultace se školskými poradenskými zařízeními zajišťuje společně se svou zástupkyní. Pravidelně se setkávají a důkladně analyzují aktuální problémy jednotlivých žáků, konkrétní situace konzultují se zákonnými zástupci a o jejich realizaci vedou podrobné záznamy. Vypracované individuální vzdělávací plány mají většinou požadovanou úroveň. Třídní učitelé a asistenti pedagoga je prozatím nevyužívají pro pravidelné záznamy. Někteří systematická vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů měla spíše formální charakter a neobsahovala hodnotící formulace. Průběžné a detailní informace o výsledcích a pokroku každého žáka nejsou vždy přesně zachyceny. Kvalitu poskytovaných služeb zvyšuje navázaná spolupráce s externí psychologkou, která formou vzájemných konzultací poskytuje metodickou podporu vyučujícím i asistentkám pedagoga. Volbu pracovního zařazení u žáků posledních ročníků řeší výchovná poradkyně individuálně, úzce spolupracuje se zákonnými zástupci, zprostředkovává jim potřebné informace. Škola má zpracovaný preventivní program, jehož realizaci následně vyhodnocuje. Cíleně byla zahájena spolupráce s externím metodikem prevence. Ředitelka školy důsledně monitoruje klima jednotlivých tříd a vybírá z nabídky intervenčních a preventivních programů konkrétní oblasti, které postupně zařazuje do vzdělávání žáků. Rizikové projevy chování žáků se vyskytují spíše ojediněle, daří se je podchytit v počátku a předejít jejich prohlubování.

Závěry

Vývoj školy

- Škola v roce 2013 nově zřídila pracoviště ve Dvoře Králové nad Labem, v roce 2014 v Trutnově a v roce 2016 v Hradci Králové.
- Zákonní zástupci žáků projevují o školu velký zájem, od školního roku 2015 se počet žáků školy více jak zdvojnásobil (ze 41 na 89 žáků).
- Škola každoročně získává vysoké finanční prostředky z projektů a rozvojových programů.

Silné stránky

- Základní škola speciální má jasně nastavená pravidla k organizování své činnosti, což přispívá k efektivitě výchovy a vzdělávání.
- Systematická práce školního poradenského pracoviště se pozitivně promítá do výuky a její organizace, je zřetelná z dokumentace a výsledků žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Učitelé ke své práci přistupují profesionálně, při výuce uplatňují empatický přístup s respektem k osobnosti všech žáků.
- Odborně kvalifikované učitelky zařazovaly účinné metody a formy vzdělávání s ohledem ke zdravotnímu stavu žáků, žáky pozitivně motivovaly a poskytovaly jim účinnou podporu.

- Účast žáků na přehlídkách speciálních škol je znatelným přínosem pro rozvoj jejich vzdělávacích a osobnostních předpokladů.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Stísněné prostory a chybějící bezbariérový přístup ve vyšších patrech budov na pracovištích v Trutnově a Vrchlabí neumožňují účelně provádět některé aktivity žáků.
- Chybí vhodně upravené venkovní prostory školy pro pobyt žáků školy a účastníků zájmového vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na kvalitní zpracování individuálních vzdělávacích plánů, jejich účelné využití a pravidelné vyhodnocování definovaných cílů.
- Intenzivně se zabývat využitím náhradního komunikačního systému k podpoře dorozumívacích schopností žáků.
- Využívat ve výuce i méně zkušenými pedagogy široké a účinné spektrum metod práce s vysokou mírou profesionality.
- Zajistit ve spolupráci se zřizovatelem větší prostorové zázemí pro výuku a relaxaci žáků venku.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Diakonií Českobratrské církve evangelické ze dne 9. 4. 2015 a změny zřizovací listiny č. 1 až 5
2. Rozhodnutí vydané MŠMT, čj. MSMT – 32743/2017-2, ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2018, ze dne 30. 1. 2018
3. Jmenovací listina ředitelky školské právnické osoby na dobu od 1. 8. 2015 do 31. 7. 2021
4. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků a osvědčení o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020
5. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy – školní roky 2018/2019 a 2019/2020
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků (včetně knihy úrazů vedené ve školních letech 2018/2019 a 2019/2020)
7. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 9. 9. 2019
8. Školní vzdělávací programy pro ZŠ, ZŠ speciální, SŠ, přípravný stupeň ZŠ speciální a školní družinu platné ve školním roce 2019/2020
9. Školní řády ZŠ, SŠ a vnitřní řády školní družiny platné ve školním roce 2019/2020
10. Třídní knihy ZŠS, PŠ a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny vedené ve školním roce 2019/2020
11. Zápisy z jednání odloučených pracovišť vedené ve školním roce 2019/2020
12. Organizační řád školy platný ve školním roce 2019/2020
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018 a 2018/2019
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2019/2020

15. Koncepce rozvoje školy na období 2017 až 2019, Strategický plán 2027/2028
16. Doklady o rozhodnutí o přijetí žáků k základnímu a střednímu vzdělávání vydané ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 (vzorek)
17. Rozvrhy hodin tříd a pedagogů ZŠS a PŠ platné ve školním roce 2019/2020
18. Školní matrika školy vedená ve školním roce 2019/2020
19. Hospitační záznamy ředitelky školy, její zástupkyně vypracované ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
20. Záznamy z jednání pedagogické rady školy vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
21. Preventivní program školy platný ve školním roce 2019/2020
22. Plán činnosti výchovného poradce na školní rok 2019/2020
23. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně individuálních vzdělávacích plánů) platná ve školním roce 2019/2020
24. Zápisy z jednání Školního poradenského pracoviště za školní roky 2018/2019 a 2019/2020

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Hypšová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Hypšová, v. r.
Mgr. Pavlína Zahradníková Štěpánková, školní inspektorka	Zahradníková, v. r.
Mgr. Bc. Květoslava Dřevíková, školní inspektorka	K. Dřevíková, v. r.
Mgr. Lenka Hašlová, školní inspektorka	Lenka Hašlová, v. r.

Bc. Zuzana Šarounová, kontrolní pracovnice

Šarounová, v. r.

V Hradci Králové 24. 10. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Magda Kumprechtová, ředitelka školy

Kumprechtová, v. r.

Ve Vrchlabí 31. 10. 2019